

Zmiany w procedurach PKN w 2018 r.

Jolanta Kocharńska

Bezstronność Przewodniczącego KT/KZ/PK PKN jako członek europejskich organizacji normalizacyjnych CEN/CENELEC przywiązuje dużą wagę do stosowanych procedur i dba o ich zgodność z przepisami wewnętrznymi CEN/CENELEC.

Organizacje te określają również warunki, jakie powinna spełniać krajowa jednostka normalizacyjna (w tym PKN), aby być ich członkiem. Warunki te zawarto w dwóch dokumentach:

- Przewodnik CEN-CENELEC nr 20 Kryteria członkostwa w CEN-CENELEC
- Przewodnik CEN-CENELEC nr 22 Wytyczne w sprawie organizacji i sposobu przeprowadzania oceny kryteriów członkostwa w CEN i CENELEC

Powyższe przewodniki były podstawą do przeprowadzenia w PKN auditu. Jego celem było ocenienie spełnienia przez PKN kryteriów członkostwa opisanych w Przewodniku nr 20. W wyniku auditu stwierdzono między innymi niezgodność w kategorii „Bezstronność i konsens” w zakresie praw Przewodniczącego OT.

Bezstronność dotyczy procesu, procedur jak również struktury organizacyjnej KJN (krajowej jednostki normalizacyjnej), tak aby zapewnić interesariuszom możliwość prowadzenia prac normalizacyjnych w neutralnych, niedyskryminujących i niefaworyzujących żadnej z grup warunkach.

Konsens odnosi się do procesu normalizacyjnego, który powinien polegać na współpracy, braniu pod uwagę wszystkich opinii i wypracowywaniu wspólnych stanowisk z przeciwstawnymi poglądów.

Bezstronność powinna być zagwarantowana na każdym etapie opracowania normy, tj.: uczestnictwa w

pracach normalizacyjnych, dostępie do dokumentów roboczych, rozpatrywaniu zgłoszonych uwag, podejmowaniu decyzji na zasadzie konsensu, otrzymywania informacji i dokumentów, udostępniania norm międzynarodowych, opłat za dokumenty, wprowadzenia normy międzynarodowej w j. polskim, przeglądu norm międzynarodowych.

Tak opisaną bezstronność powinien gwarantować Przewodniczący OT. Ma to także odzwierciedlenie w Przepisach wewnętrznych CEN-CENELEC, część 2: Wspólne reguły Prac Normalizacyjnych w punkcie 3.2.3.3 Odpowiedzialność przewodniczącego.

Biorąc pod uwagę wykazaną w audicie niezgodność oraz zobowiązanie do jej usunięcia do końca 2017 r., PKN wprowadza od 1 stycznia 2018 r. odpowiednie zmiany do Procedury Z2-P1 *Organizacja i zadania Organów Technicznych powoływanych w PKN*.

Przewodniczący KT/KZ ma być osobą bezstronną, w związku z tym:

- nie będzie głosował nad uchwałami KT/KZ;
- w zadaniach Przewodniczącego KT/KZ zostanie podkreślona bezstronność;
- zostanie wprowadzony okres przejściowy do 31.12.2018 r.

Członkowie OT, których Reprezentant upoważniony do głosowania jest Przewodniczącym OT, mają czas na uporządkowanie formalności i wskazanie nowego Reprezentanta upoważnionego do głosowania do 31 grudnia 2018 r.

O planach związanych z tymi zmianami Kierownictwo PKN informowało zarówno Radę Normalizacyjną, jak i Przewodniczących KT w listopadzie 2016 roku.

„Obowiązkiem przewodniczącego, podczas prowadzenia posiedzeń komitetu technicznego i kierowania sekretariatem, jest zachowanie ścisłej bezstronności i wyzbycie się własnego, krajowego punktu widzenia. Przewodniczący nie ma prawa do głosowania. Przewodniczący powinien dołożyć wszelkich możliwych starań, aby uzyskać jednomyślną decyzję komitetu technicznego. Jeżeli nie można uzyskać jednomyślności na dany temat, wówczas przewodniczący powinien starać się osiągnąć konsens, a nie podejmować decyzję na podstawie większości głosów”.

Rola Przewodniczącego w KT lub TC jest podobna do roli mediatora

Na posiedzeniach KT i w uzgodnieniach powinno się stosować zasadę zapewniającą członkom KT gwarancję, że sprawy będą omawiane w obecności Przewodniczącego jako osoby neutralnej – niezainteresowanej rozstrzygnięciem ewentualnego sporu co do treści normy na korzyść którejkolwiek ze stron sporu. Bezstronność Przewodniczącego powinna wyrażać się głównie przez to, iż nie przychyła się do stanowiska żadnej ze stron, jest neutralnym obserwatorem sporów prowadzonych przez strony i moderatorem dyskusji. Przewodniczący w równy sposób traktuje każdą ze stron, nie faworyzuje żadnej z nich. Jednocześnie musi zachowywać się neutralnie i wykazywać obiektywne podejście do omawianych kwestii. Nie jest rolą Przewodniczącego rozstrzygnięcie sporu pomiędzy członkami. Głównym jego zadaniem jest dbanie o prowadzenie przez strony dyskusji w spokojnej atmosferze, która ma prowadzić do wypracowania kompromisu. Rola Przewodniczącego nie polega na biernym przyglądaniu i przysłuchiwaniu się dyskusji stron, ale w przypadku gdy widzi on taką potrzebę, może zasugerować pewne rozwiązania, wskazać na pewne propozycje kompromisowe, których strony nie dostrzegają bądź z braku odpowiedniej wiedzy nie mogą dostrzec. Może pojawić się wątpliwość i pytanie, czy powyższe działanie Przewodniczącego nie jest zbyt daleko idące i nie narusza zasady bezstronności. Nie dochodzi do naruszenia zasady bezstronności, jeśli rozwiązanie zaproponowane przez Przewodniczącego nie faworyzuje którejkolwiek ze stron, nie zmierza do wywołania skutków prawnych/ekonomicznych korzystnych wyłącznie dla jednej strony.

Zmiany w podejściu do głosowania w OT za pomocą PZN

Inną znaczącą zmianą w Procedurze Z2-P1 *Organizacja i zadania Organów Technicznych powoływanych w PKN* jest zmiana zasad głosowania w OT za pomocą PZN. Została ona wprowadzona ze względu na wiele uwag członków OT krytykujących obecne zasady głosowania. W związku z tym:

1. Głosowanie nad projektem normy jest uznane za ważne, jeśli w głosowaniu uczestniczyło min. 67% uprawnionych do głosowania. Przez uczestniczenie w głosowaniu rozumie się oddanie głosu na TAK, NIE lub WSTRZYMANIE SIĘ.
2. Dopóki trwa głosowanie uprawniony ma możliwość zmiany swojego głosu w systemie PZN bez konieczności pisemnego występowania o umożliwienie mu tego działania.
3. Nie ma możliwości zmiany terminu głosowania w trakcie jego trwania.
4. W przypadku braku konsensu w głosowaniu, dopuszcza się jego powtarzanie, przy czym czas trwania powtórzonych głosowań może zostać skrócony w uzgodnieniu z Przewodniczącym OT, jednak nie powinien być krótszy niż 7 dni.
5. Przy oddaniu głosu na NIE, głosujący ma obowiązek wpisać merytoryczne uzasadnienie takiej decyzji w odpowiednim polu w PZN.

W procedurze nowością jest również przedstawienie w formie tabelarycznej zastosowania poszczególnych głosowań do prac normalizacyjnych w OT, co powinno ułatwić użytkownikom korzystanie z procedury i wybór odpowiedniego typu głosowania do danej uchwały OT.

Rodzaje głosowań

Zwykła większość	Więcej głosów na „TAK” niż na „NIE” spośród biorących udział w głosowaniu.
Nominalna większość	Powyżej 1/2 głosów na „TAK”, przy udziale w głosowaniu co najmniej 2/3 upoważnionych do głosowania.
Kwalifikowana większość	Powyżej 1/2 głosów na „TAK” i nie więcej niż 1/5 głosów na „NIE”, przy udziale w głosowaniu co najmniej 2/3 upoważnionych do głosowania.

Stanowisko KT do projektów norm prPN-prEN

Ogólne zasady dotyczące głosowania stanowiska KT nie zmieniły się, jednak ze względu na praktykę dyskusowania i przyjmowania bądź odrzucania uwag w CEN/TC lub CENELEC/TC wprowadzono zalecenie dotyczące głosowania przez KT, w przypadku gdy KT ma istotne uwagi do projektu normy i zależy mu szczególnie, aby takie uwagi zostały przyjęte przez CEN/TC lub CENELEC/TC. W takim przypadku zaleca się, aby KT głosowały NO (DISAPPROVE). Jest to także zalecenie Rad Technicznych CEN i CENELEC. Stąd odpowiednie zapisy w procedurze.

YES (APPROVE)	KT głosuje za projektem wówczas, gdy jest zainteresowanie krajowe tematyką, której dotyczy projekt i uzyskano konsens w sprawie poparcia projektu. W PZN odpowiada to sytuacji, gdy KT podejmuje uchwałę kwalifikowaną większością głosów za przyjęciem projektu normy. Stanowisko może zawierać uwagi redakcyjne do treści projektu.
NO (DISAPPROVE)	KT głosuje przeciw, wówczas gdy: <ul style="list-style-type: none"> • w kraju są użytkownicy zainteresowani tematyką, której dotyczy projekt normy i uzyskano konsens w sprawie odrzucenia projektu. W PZN odpowiada to sytuacji, gdy kwalifikowana większość (typ C, patrz pkt 5.1.4.1) głosuje przeciw przyjęciu normy; • treść projektu nie jest w pełni akceptowalna i zgłoszono uwagi techniczne, które wymagają rozpatrzenia na poziomie europejskim. Sprzeciw wymaga uzasadnienia merytorycznego (zestawienie uwag technicznych do projektu normy).

Wprowadzenie wymagań w zakresie kwalifikacji Sekretarza KT

Procedury PKN wymagają, aby Sekretarz KT jako osoba funkcyjna posiadał określone potwierdzone kwalifikacje do pełnienia tej funkcji.

PKN opracował obowiązkowe e-szkolenie dla Sekretarzy KT, które będzie zakończone testem i certyfikatem potwierdzającym podstawową wiedzę normalizacyjną. Szkolenie będzie dostępne na portalu wiedza.pkn.pl.

Osoby wyznaczone przez podmioty do prowadzenia sekretariatu KT będą zobowiązane do odbycia szkoleń przed objęciem funkcji Sekretarza. W przypadku nowych Sekretarzy KT „Szkolenie dla Członków i Reprezentantów członków Organów Technicznych” będzie także obowiązkowe. Obydwa szkolenia będą bezpłatne dla osób podejmujących obowiązki Sekretarza po raz pierwszy.

Osoby wyznaczone przez podmioty i pełniące już funkcję Sekretarza będą zobowiązane do odbycia „Szkolenia dla Sekretarzy Organów Technicznych”. Szkolenie to będzie dla nich bezpłatne.

Szkolenie e-learningowe „Szkolenie dla Sekretarzy Organów Technicznych” będzie oferowane na portalu wiedza.pkn.pl również dla wszystkich innych zainteresowanych jako odpłatny produkt komercyjny.

Nowe e-szkolenie dla członków i reprezentantów członków OT

Szkolenie to będzie dostępne w formie komercyjnej – jako szkolenie dobrowolne wprowadzające w zagadnienia podstaw normalizacji i zasad pracy w organach technicznych. Szkolenie to powinno być dostępne na portalu wiedza.pkn.pl najpóźniej od lutego 2018 r.

